

SEITASANOMAT

Lomakeskus Seidan asiakaslehti • 22. vuosikerta • nro 1/2010 • Päätoimittaja Markku Kurkkio (markku.kurkkio@gmail.com)

Seita täyttää pyöreitä vuosia. 60 vuotta on kunnioitettava ikä mille tahansa yritykselle ja lappilaiselle matkailuyritykselle erityisesti.

Äkäslompolon matkailukuviossa Seidalla on oma merkittävä sijansa: se oli kylän ensimmäinen varsinainen matkailuyritys monella mittarilla mitaten.

Tässä lehdykässä kerrotaan pienten lähiuutisten lisäksi

yrityksemme synnystä ja alkutaipaleesta ja rinnalla on tarinaa Äkäslompolon kylän matkailun alkuvuosista sekä niistä henkilöistä, jotka olivat tukena sen ensi askeleilla.

Kirjoitettua tietoa oli erittäin vähän, ja tämäkin raapaisu on vain päätoimittajan tulkinta siitä, mikä oli kylän kehityksen kannalta tärkeää.

Tietoja on kerätty kyläläisiä haastatteleamalla, vähistä kir-

jallisista lähteistä kokoamalla ja kirjoittajan omia pölyttyneitä muistikomeroita penkomalla.

Tämän vuoden merkittävin tapahtuma Seidassa oli kodan siirto elokuussa. Kota siirrettiin Markun etupihaa rumentamasta Seidan takapihaa kaunistamaan. Itse siirto kesti kolmen tuntia, mutta sen suunnittelu pari kuukautta.

Alla olevat kuvat kertovat operaation koosta.

Perheeseen oli syntynyt kahdeksan lasta, joista seitsemän oli elossa, kun Saima-äiti kuoli syöpään 33-vuotiaana yhdeksännen lapsen synnyttyään. 10-vuotias Anja oli perheen lapsista kolmas ja tyttäristä vanhempi, ja siksi perheen ruokahuolto, muut taloustyöt sekä karjan hoito jäivät pääasiassa hänen lapsenharteilleen. Perhe oli kylän köyhimpiä, ja aika ajoin jouduttiin turvautumaan kunnan jauhoihin, jotka näkyvät äiti-Saiman perukirjassa velkana kunnalle.

Isä-Hille ei päästänyt perhettä hajoamaan, ja ruokaakin olisi enimmäkseen ollut, jos pikkuemäntä olisi osannut sitä valmistaa. Vaikka Saima-äiti oli yrittänyt varautua poislähtöönsä ja koettanut neuvoa tytärtään, ei kymmenvuotias paljon osannut, ja joskus leikitkin veivät mukanaan. Apua Anja haki ja sai naapureilta, Kentän ja Konitievan emänniltä. Naapurin vanhemmat tyttäret auttoivat häntä monissa naisten omilla kysymyksissä, joihin Hille-isä ei osannut neuvoa antaa.

Tuntiessaan kuolemansa lähestyvän äiti laittoi Anjan viemään nuorinta lastaan, vain 1,5-vuotiaasta Eskoa, ottolapseksi äidin veljelle Sieppijärveen. Hän ei halunnut, että Anja joutuisi olemaan paikalla hänen kuollessaan. Samassa venekyydissä isä vei hautaan kymmenpäiväisenä kuolleen nuorimman lapsensa.

Kun Anja palasi veljensä saattoamatkalta, hän kuuli jo tulomatkalla äitinsä kuolemasta ja kotiin tulo pelotti. Pirtti tuntui tyhjältä ja avartalalta, kun sieltä äidin ja pikkuveljen

Anja-äidin elämästä

lisäksi puuttui kehto. Koko muistinsa ajan hän oli soudatellut kehossa nuorempia sisarusiaan.

Varhaislapsuudestaan ja äidin kuolemaa edeltäneestä ajasta äidillään oli kuitenkin valoisat muistot, jotka kannattelivat häntä myöhempien vaikeiden aikojen yli ja loivat pohjaa hänen elämänmyönteiselle asenteelleen.

Puoliso löytyi, kuten niin monelle muullekin äkäslompololaiselle, Kittilän puolelta. Nuoret tutustuivat sota-aikaan. Anjan vanhin veli oli kaatunut talvisodan ensi päivinä, samoin Vertin veljistä yksi oli kaatunut talvisodassa ja toinen kaatui jatkosodassa. Kummankin perhettä sota oli kolhaissut, ja Anjan huoli rintamalla olevan miehen vuoksi oli ymmärrettävä. Naimisiin he menivät juhannuksena 1944 ja muuttivat vuotta myöhemmin Vertin kotitaloon, Kittilän Sirkankylän Muusaan.

Perheeseen syntyi terve poika, Reijo Eevert, mutta nuoren äidin onnea kesti vain kolme viikkoa. Lapsi kuoli luultavasti tavanomaiseen paikkakunnalla liikkuneeseen kurkkutulehdukseen, kun lääkärin apua ei ollut saatavilla.

Naapurissa asuva nuorten ikätoveri, Aino Pyhäjärvi, oli tukena kaikissa näissä raskaimmissa vaiheissa: hoitamassa sairasta lasta, antamassa hätäkastetta ja lopulta paikallisen tavan mukaan veisaamassa ulos, kun pieni vainaja kannettiin aittaan.

Tämän ajanjakson Anja eli uudelleen vanhuudessaan. Kun muisti muilta osin alkoi kadota, ne kolme onnellista nuoruudessa elettyä viikkoa palautuivat mieleen. Kaikkein

voimakkaimpana nousi mieleen esikoislapsen kuolema. Suru oli kulunut mukana koko pitkän aikuisiän, ja vanhuudessa itku vapaasti purkautui. Kaikki muut kuolemat – myös miehensä kuoleman – hän oli jo hyväksynyt elämän kulkuaan kuuluvina, mutta lapsen kuolemaa ei.

Kohtuuttoman raskaasta lapsuudesta ja elämänsä monista suurista suruista huolimatta Anja oli luonteeltaan iloinen ja elämänmyönteinen. Hänen naurunsa oli herkkä ja kirkas, ja hän kertoi elävästi tarinoita Äkäslompolon vanhasta elämästä ja sen persoonallisista ihmisistä. Pyynnöstämme hän myös kirjoitteli muistojaan vihkoihin.

Avioliitto Vertin kanssa oli onnellinen. Vertti suorastaan palvoi vaimoaan ja kehui häntä estoitta aiheesta ja välistä aiheettakin. Eräänä arkipäivänä – näin Anja kertoi – Vertti hiip-paili vaatehuoneeseen ja ahersi siellä hyvän aikaa. Ulos tullessaan hän oli pukeutuneena parhaaseen pukuunsa, valkoiseen paitaan ja kravattiin, joka tosin oli ilman peiliä osunut nurin päin. Juhlapuvussaan hän lauloi: ”Sua vain yli kaiken mä rakastan”.

Vaikka Anja oli sanavalmis, hän ei mielellään pahoittanut kenenkään mieltä, ei silloinkaan, kun häntä loukattiin. Myöhemmin hän saattoi kertoa kotona nauraen, kuinka pahoin hän olisi voinut sanoa, jos olisi ilennyt ja halunnut.

Martti-veljeni ja hänen vaimonsa pitivät huolta äidin viimeisistä kotona vietetyistä vuosista, mistä sisareni Marketan kanssa olemme heille suu-usti kiitollisia.

Markku

Siitä se kaikki alkoi. Erämaajärven mökki oli Kurkkion Vertin lempikappale, ja se kertoi osuvasti hänen avioliittonsa kahdesta ensimmäisestä vuodesta. Anja Kaulanen ja Eevert Kurkkio olivat menneet naimisiin juhannuksena 1944, ja nuoripari asettui asumaan Vertin kotipaikkaan Muusaan, kolmen savun erämaakylään.

”Peikkoja nuorikko säikkyy, tuuli kun korvessa soi.”

Kylän nimi on runollinen, mutta elämä korvessa oli kovaa. Esikoinen oli syntyessään terve, mutta kuoli kolmen viikon ikäisenä ilmeisesti seudulla kiertäneeseen kurkkutulehdukseen, kun sairaalat ja lääkärit olivat sananmukaisesti tietömän taipaleen takana. Lapsen kuolema oli se peikko, jota nuorikko säikkyy, ja sai hänet kaipaamaan syntymäkyläänsä Äkäslompoloon. Ei sairaala täälläkään sen lähempänä ollut, mutta kylä oli sentään suurempi ja naapureista ainakin henkistä turvaa enemmän.

Kun Markku syntyi tammikuussa 1947, kättilönä oli Vertin 18-vuotias sisko Elsa. Pirttimuorin kertoman mukaan poika oli niin karvainen ja ruma, ettei sitä tahtonut tohtia käsiinsä ottaa. Muuten lapsi oli terve.

Saman vuoden syskesellä tuli Anjan isä tuomaan tietoa, että Äkäslompolossa olisi hyvä työpaikka molemmille Stenan majalla, ja lupasi nuorille maata niin paljon kuin Vertti haluaisi raivata. Anja oli heti valmis muuttamaan kotikyläänsä, ja Vertti lupasi seurata vaimoan mihin ikinä tämä haluaisi muuttaa.

Vaihtoehtona oli Etelä-Suomi, jonka viljaviin maihin Vertti oli ihastunut sota-aikana. He harkitsivat myös lähtöä Australiaan, jonne tuohon aikaan muutti suomalaisia, mutta tämän aikeen pysäytti pojan syntymä. Tämä oli ensimmäinen yritystä koskeva päätös, johon Markku osallistui, eikä Vertti myöhemminkään moittinut Anjan ja Markun ratkaisua.

Muutto Äkäslompoloon

Vertillä oli Markku selässään pärekontissa, ja Anja kantoi eväsreppua. Poika oli vaikea kannettava istuessaan aina kontin uloimmassa laidassa. Tyytyväinen hän oli niin kauan kuin kontti keikkui, mutta kun Vertti laski taakan maahan, alkoi kuulua itkun kitinää.

Ensimmäinen pysähdys oli Aakenjärven, missä konttikuljetus herätti talon tyttäriensä hilpeyttä. Nauravalta poika tietysti kontissa näytti, mutta vaikea siinä asemassa on kenen tahansa säilyttää arvokkuutensa.

Kun Kukasvaara oli ylitetty, alkoivat taivaltaajat jännittää, olisiko Kukaslompolon väki Kutujärven heinänteossa. Niittyväen mukana päästiin parin kilometrin matka veneessä, ja vältyttiin Äkäsjoen yli kahaamiselta. Viisi viimeistä kilometriä menivät joutuin, ja varmaan Anjan askel hieman pitenikin, kun tultiin kotoisiin maisemiin.

Stenan majan muonittajina

Anjaa emännäksi ryhtyminen ei pelottanut. Hän oli jo nuorena kasvattanut pientä kerhopalstaa ja ollut mukana kursseilla, joilla opetettiin valmistamaan kasviksia ruoiksi. Talvisaikaan oli pidetty monipuolisempia ruokakursseja, joihin hän myös oli päässyt osallistumaan.

Siihen aikaan Stenalla oli kymmenen päivän pituisia leirejä, keväällä viisi ja kesällä seitsemän. Majaan ja saunakamariin mahtui yhteensä 24 henkeä, ja yleensä kurssit olivat täysiä. Sodan jälkeen matkustaminen ulkomaille oli vaikeaa, ja kiinnostus

Seita 60 vuotta

”Rannalle erämaajärven mies nuoren vaimon toi.”

Lappiin oli herännyt, vaikka majoitustilat olivat alkeellisia.

Ruokatavarat haettiin Tapojärvestä hevosella. Kauppias ei suoralta kädeltä antanut umpioudolle miehelle hevoskuormallista ruokatarvikkeita velaksi, mutta kun yön seutu tutusteltiin, Vertti sai kaiken tarvitsemansa.

Talonmiehen töiden lisäksi Vertin yhtenä urakkana oli jokaiselle kesäkurssille sauvoa Stenforsin uittoyhtiöltä ostama suuri vene kymmenkunta kilometriä Äkäsjokea ylöspäin. Asiakkaat kävelivät Tiuramatalaan, missä olivat yöitä, ja Vertti kuljetti ryhmän koskista jokea takaisin Äkäslompoloon.

Maanviljelystä ja sekatoita

Vertti ei ollut turismiin tutustunut ennen Stenalle tuloaan, ja hän piti maanviljelystä varmempana tulolähteenä. Karjatalous oli Äkäslompolon korkeudella ainoa mahdollinen maatalouden muoto, kun ohrastakin saatiin leipäviljaa vain joka kolmantena vuotena.

Kun heinämaita ei ollut, ja kun Muusasta oli tuotu hieho ja orivarsa, Vertti joutui ensimmäisenä kesänä keräämään heiniä kaikista mahdollisista pilkoista, jopa nykimällä ruohoa konttiin tienvarsista. Samana kesänä hän raivasi ja kuokki ensimmäisen peltopilkkan, johon kylvettiin seuraavana keväänä kaura vihantarehukseksi, ja satoa saatiin 13 kontillista.

Toisena kesänä raivaus ja sarkaojen kaivaminen jatkuivat pitkälle syksyyn, ja työpäivää Vertti jatkoi lyhdyn valossa. Raivattuna oli jo päärakennuksen eteläpuoli, kun kuultiin, että kylään oli tulossa sen ajan piikkipyörätraktori auruamaan raivioita, ja niin ensimmäisen kesän kaurapeltopilkka jäi ainoaksi käsin kuokituksi pelloksi.

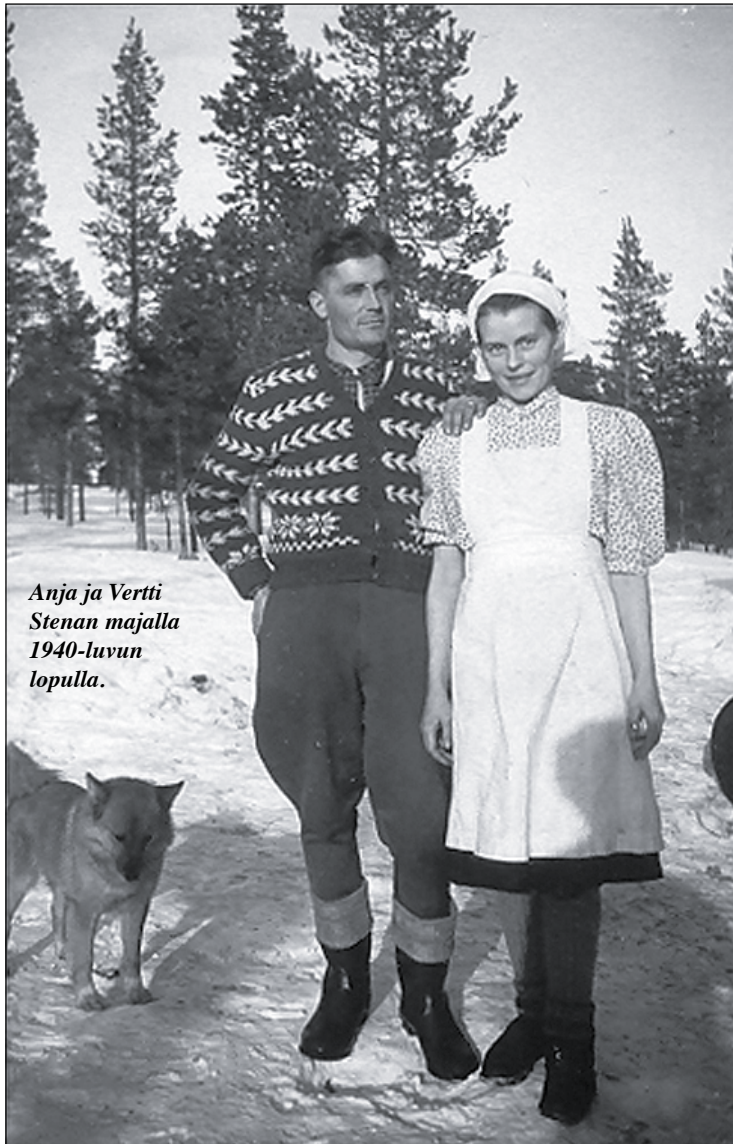
Muutamassa vuodessa oli timoteille viljeltyä se kahden hehtaarin ala, minkä Anja oli saanut ennakkoperintönä sekä samansuuruinen appiukolta ostettu maa-alue, ja maanviljelyn rajat alkoivat tulla vastaan.

Ensimmäiset Äkäslompolon vuodet Vertti kulki hevosineen savotoilla kaikki talviajat, mutta jo 1950-luvun puolivälissä tulivat tännekin ensimmäiset traktorisavotat, ja hevosten tarve alkoi vähetä. 1960-luvun vaihteessa Takalehtoon rakennettiin uusi tiilinaavetta, jossa enimmillään oli kahdeksan lehmää. Vertti opetteli lypsämään, mikä siihen aikaan oli tietysti miehelle miehelle suureksi häpeäksi, mutta Vertin sanassa häntä eivät luulot haitanneet. Navettatyöt estivät savotoinnin, mutta kun kaikki kylän majat lämpisivät puilla, halonteosta tuli karjatalouden rinnalle ympärivuotinen sivuammatti.

Yritys syntyy

Anjalle matkailu oli sivusta katsoen tuttua nuoruudesta alkaen, ja Stenan majan muonitus oli sekin käynyt koulutuksesta. Omakotitalon kehä oli hakattu jo kesällä 1949 ja samoin sauna, joka valmisteltiin ensiasunnoksi.

Vuoden 1950 kesällä TUL:n olympiavalmennettavat estivät majapaikkaa Äkäslompolosta. Talo oli vielä pahoin keskeneräinen, kun sovittiin majoituksesta, mutta marraskuun toisenä päivänä 1950 pääsi 18 hiihtäjää

Anja ja Vertti Stenan majalla 1940-luvun lopulla.

Ulla, Markku ja Seidan mökit, jotka valmistuivat 1982.

majoittumaan yhdeksäntoista päivän leirille ja heti perään 12 mäkimestä runsaaksi viikoksi. Ensilumen leirit eivät siis ole ihan tämän päivän keksintö!

Työne Elovaara, s. Wideman, oli yrityksemme 50-vuotisjuhlassa. Hän oli mukana olympiavalmennettävissä, mutta ei sairastuttuaan päässyt osallistumaan Oslon olympialaisiin.

Haastattelimme häntä:
– *Olisiko Lydyia-sisar voittanut olympiakultaa, jos olisitte pysyneet terveenä?*

– *Ei tietysti, ei Lydyia minua koskaan voittanut. Eihän Lydyia osannut hiihtää.*

Uusi ammatti

Ennen Seitaakin turisteja oli kylässä majoitettu. Kurkkion Vertti ja Anja laittoivat vuonna 1966 lehmät Karjapohjolaan, ja heistä tuli kylän ensimmäisiä päätoimisia matkailuyrittäjiä. Vuonna 1967 valmistui Seitapirtti, joka on nykyisen Seidan ruokasali. Rakennuksessa oli suuri seuruste-

lutila, joka oli uutuustuote. Vuonna 1971 rakennettiin tyhjäksi jääneen navetan alakerrasta ruokailu- ja majoitustiloja, ja kaksi vuotta myöhemmin otettiin majoituskäyttöön rakennuksen yläkerta.

Seita oli kylän ensimmäinen varsinainen majoitusyritys, ja siltä vaadittiin elinkeinolupa. Ennen kuin muut majoittajat ehtivät luvan edellyttämään kokoon, lupajärjestelmä purettiin. Seita oli myös ensimmäinen kyläläisistä yrityksistä, jota liikevaihtoverotus koski, ja taasen laki ehti muuttua ennen kuin kaikki jäljessä tulevat ehtivät lain vaatimaan kokoon. Osa majoitusliikkeistä – yksityisistä majoista nyt puhumatta – kilpailee edelleenkin verottomina.

Kooltaan Seita oli kylän suurin majoitusliike 1970-luvun loppupuolelle asti.

Hissiturakka

Loppukeväällä 1956 Kolarin kunta alkoi rakentuttaa Ylläkselle Varkaan-
kurun yläpuolelle ensimmäistä hissiä.

Kun Vertti asiasta kuuli, hän totesi:
– *Siitä taisi tulla Vertin työmaa!*

Ja niin siinä kävi. Hissitarvikkeiden kuljetusta kokeiltiin traktoreilla ja poroilla, mutta traktori hyytyi puunrajaan, ja kevätkuntoinen poro todettiin liian heiveröiseksi juhdaksi. Kesän ajan Vertti kanto tarvikkeita puunrajasta hissilinjalle kilokaupalla. Syksyllä pyydettiin urakkatarjousta lopuista hissitarvikkeista, ja Vertin tarjous voitti, mutta sopimuksen mukaan tilin sai kuitata vasta, kun viimeisetkin tavarat olivat perillä.

Valtaosa kuljetuksista tehtiin hevosella. **Nuottilan Eino**, vanha paikallinen mies, hiihteli Ylläsjärvestä Äkäslompoloon, ja kertoi:

– *Kyllä mie silmiäni hierasin, ko näin, että hevonen on Ylläksellä!*

Vertti poljetti tien kylästä Varkaan-
kurun suulle, mihin tuli välilanssi. Tunturin juurella oli lunta niin paljon, että hankkeen oli lapioitava kuilu. Yön aikana tuisku saattoi peittää kaivannon, ja työ oli tehtävä uudestaan. Paikoin urasta tuli niin syvä, että hevonen kulki tunnelissa, eikä tuiskukaan enää voinut sitä tukkia. Puunrajan yläpuolella hanki jo kanto hevosen.

Sopimuksen mukaan raskain parseli sai painaa kaksisataa kiloa, mutta Volkswagenin moottorikomponentti oli painoltaan yli kaksinkertainen. Sen kilohinta neuvoteltiin korkeammaksi, ja kahden hevosen ja puolentusinan miehen voimin laite nousi yläasemalle.

Hissiturakka takasi rahoituksen Kurkkioiden matkailuyrityksen laajentumiselle pitkäksi aikaa.

Polvet vaihtuvat

Keväästä 1976 lähtien Ulla ja Markku olivat yrittäjinä vastanneet ruokapuolesta, ja vuonna 1980 he vuokrasivat myös majoitustilat Markun vanhemmilta. Tilat olivat ajastaan jääneitä, ja selvää oli, että edessä olivat suuret investoinnit. Mökit päätettiin rakentaa ensin.

Korkeatasoiset mökit olivat – vaikka rakentajat eivät sitä silloin tienneetkään – uutta Lapissa. Missään ei ollut mökkikylää, jossa joka mökissä olisi ollut sauna, takka ja keittomahdollisuus, ja hetken aikaa saatiin rahoittajien kanssa neuvotella, ennen kuin liikeidea meni läpi. Hyvät ideat odottavat toteuttajansa, ja Seidan mökkien jälkeen Lappiin ei ole rakennettu monta mökkikylää, josta nämä peruspalvelut puuttuvat.

Seitapirtin laajentaminen aloitettiin vuonna 1984, ja toinen vaihe valmistui 1989. Asiakkaista valtaosa oli linja-autoryhmiä, mistä heräsi ajatus valmistaa linja-autoryhmälle ideaali majoitustila, jossa saman katon alla olisivat kaikki palvelut: majoitus, ravintola, saunat, kokoustilat, uimaallas jne. Huomioon otettiin myös liikuntaesteiset, mikä on harvinaista edelleenkin. Seidasta tuli Äkäshotelin jälkeen seuraava hotellitason majoitusliike.

Tavoitteena oli rakentaa majoitusliike, joka olisi maksimissaan 150 hengen suuruinen, niin että se pysyisi mukavasti käsissä ja elättäisi yhden perheen. Yritys oli alueella suurin 1990-luvun lamasta selvinneistä. Koko Lapissa vain muutama matkailuyritys kykeni maksamaan velkansa korkoineen aikataulun mukaan, ja Seita oli yksi niistä. Se pysyi käsissä.

Liiketoiminta vuodesta 1950 lähtien on jatkunut yhtäjaksoisesti ilman omistajanvaihdoksia lukuunottamatta perheensisäisiä siirtoja.

Ulla ja Markku jatkoivat Anjan ja Vertin työtä, ja nyt vuorossa on kolmas polvi, **Pasi** ja **Jaana**. Neljännenä polvena, **Vertillä**, **Eeliksella** ja **Aksella**, on vielä aikaa miettiä, jatkavatko isoisovanhempensa, isovanhempensa ja vanhempiensa jalanjäljissä.

Vanhhat kyläläiset muistavat ”Lindforsin rouvan” (Runa Lindfors?), joka 1930-luvun alussa kävi täällä ja ihastui kylään. FFF (Svenskt förbund för fysisk fostran för Finlands kvinnor) -klubin aktiivisena jäsenenä hän toi yhdistyksen ensimmäisen hiihtokurssin Äkäslompoloon Riihen ja Kaulasen taloihin keväällä 1934. Hän oli käynnistämässä ruoanlaittokursseja tulevia ryhmiä varten ja sivisti kylää hankkimalla yhdessä muiden aktiivisten kävijöiden kanssa kylään pienen kirjakokoelman, ”Äkäslompolon ja Kukaslompolon lainakirjaston”, jota säilytettiin Riihen keskustalossa.

Merkittävin Äkäslompolon matkailun edelläkävijöistä oli **Gunnar Stenfors**. Hän ihastui maisemiin ja rakensi Tunturikartanonsa eli Stenan majan ja toi ryhmiä majalleen, mutta myös useaan kylän taloon ja opetti siten kyläläisiä matkailuyrittämisen alkeisiin.

Stenfors näki kylän matkailun mahdollisuudet ja ideoi ja tuki nuoren urheiluseuran toimintaa, Riemuriihen rakentamista, ensimmäistä hissihan- ketta ja niin edelleen.

Kyläläiset ostivat hänelle 50-vuotislahjaksi lapinpuvun lakkeineen, siepakoineen, säpikkäineen ja muine työtarpeineen; tunnustus, jollaista kukaan muu ei ole saanut. Stenfors kuoli Äkäsjoen kanoottionnettomuuden jälkeiseen sairaskohtaukseen jo vuonna 1955. Kesänkitunturin laen kiviröykkiössä on Gunnar Stenforsin muistolaatta.

Ehkä näiden ruotsinkielisten ansiota on, että suurin osa kylän ensimmäisistä asiakkaista oli ruotsinkielisiä ja että useimmat majoista olivat suomenruotsalaisten rakentamia

Eksotiikkaa

Ensimmäiset turistit halusivat päästä sisälle kylän elämään, ja jotkut ottivat itselleen Lapin-nimen, jolla heidän kylässä tunnettiin, hankkiva eräs mökinomistaja itselleen poronmerkin ja poroja. **Kaulasen Hermannin** pähkäili outoa kieltä:

– *Se on tuo ruottiki toisin paikoin niinkä suomi. Mie tuossa kuuntelin, ko eteläläiset hihoihi ohi, niin yksiki sano aivan selvään, että ”nisä”.*

Keski-Kaulasen vieraat oudoksivat lukottomia ovia ja jättivät tahallaan näkyviin rahaa. Poikaset lisäsivät pöydälle muutaman kolikon.

Yleensä Lapissa vain jokunen kieväritalo oli saanut merkittävää matkailutuloa, mutta Äkäslompolossa paikalliset asukkaat alkoivat Gunnar Stenforsin houkuttelemina kehittää matkailusta sivuelinkeinoja. Aluksi vieraat nukkuivat sängyissä ja talonväki lattialla, ja välissä voi olla verho tai, kuten Tanon talossa, yhteen nurkkaan oli Oulu-pahvilla eristetty turistiteille koppi.

Isäntäväki eli omaa elämänsä normaalia ahtaammin, ja turistit sopeutuivat vaatimattomiin oloihin, jopa niin, että kun **Kaulasen Lahja** synnytti lapsen keväällä 1953, vieraat kuuntelivat jännitysnyttelää alko- vin seinän takaa.

Lapin sota

Petsamon matkailukohde oli menetetty Neuvostoliitolle, ja saksalaiset polttivat perääntyessään kaikki Lapin siihenastiset varsinaiset matkailurakennukset Aavasaksan, Kilpisjärven ja Pyhätunturin majoja lukuunottamatta.

Äkäslompolon kylä säilyi onnellisen sattuman kautta, vaikka saksalainen tuhoamispartio täälläkin kävi. Kylässä oli syksyllä 1944 muutamia nuoria miehiä, jotka seurasivat saksalaisten liikkeitä Äkäsjoen takaa ja ammuskelivat pilkkaan. Sotilaat

Autonvaihto 2.11.1950.

”Tänne tulee vielä Helsingin hyrinät ja Josafatin faanat” Äkäslompolon Kuston ennustus 1900-luvun alussa

Seitapirtti 1967.

olivat keränneet Tanon talon lattialle rovon patjoja ja muuta herkästi sytyvää tavaraa, ja Riihen talon pöydälle heiltä jäi polttopullo. Sytyttää he eivät uskaltaneet suomalaisen partion pelossa, ja näin säästyivät kaikki kylän 14 taloa, samoin Kukaslompolon ja Kuopan talot sekä molemmat majat.

Ruokakomento

1930-luvun kursseilla olivat omat emännät mukanaan, mutta sodan jälkeen matkailijat alkoivat jo luottaa paikallisiin ruokapalveluihin. Alkuun päässyt kurssitus jatkui heti sodan jälkeen, ja emännät oppivat laittamaan monipuolisempaa ruokaa. Elettiiin korttiaikaa, ja ruokahuolto oli täällä joiltakin osin helpompaakin kuin etelässä Ruotsin läheisyyden ja ahkeran joppauksen ansiosta.

Omasta takaa oli peruselintarvikkeita, perunoita, lihaa, kalaa, voita ja maitoa, ja kun **Posti-Elsa** toi Äkäsjokisuulta **Kentän Sandrallen** polkupyörän päällä ensimmäisen porsaan muun postin mukana, ei turistien enää tarvinnut tyytyä pelkkään poronlihaan.

Majoitustaloja ja majoja

Vuodelta 1939 olevassa Lapin Op- paassa luetellaan kylän viisi majoitustaloa: **Riihi**, **Keski-Kaulanen**, **Kenttä**, **Rinne** sekä **Mäkelä**.

Suomen matkailijayhdistyksen vuonna 1960 julkaiseman Äkäslom-

polon retkeilyoppaan mukaan kylässä toimi kaksitoista majoittajaa. Vanhoista mukana olivat **Keski-Kaulanen**, **Mäkelä** ja **Riihi**, ja uusia olivat **Kurula**, **Karila**, **Kotila**, **Lehto**, **Ojala**, **Peltola**, **Rantala**, **Sivula** sekä **Takalehto**. Näistä matkailuelinkeino harjoitetaan edelleen Kurulassa, Lehdossa, Mäkelässä, Ojalassa, Riiehällä sekä Takalehdossa (Seita).

Kukaslompolo Fjällklubbenin omistama Karinivan maja valmistui 1939. Seuraavalla vuosikymmenellä rakennettiin Nilipirtti (1941), Stenan maja (1947), Tammitieva (1948), Kruununmaja (1949) ja Ylläsmaja (1949). 1950-luvulla valmistuivat ainakin Ylläskartano, Tuulentupa, Pellaksen maja, Wihvelimaja, Röhkömukka ja Kuerkievari.

Hankala taival

Matka Helsingistä Äkäslompoloon juna-, bussi-, ja hevoskyydillä kesti aluksi puolitoista vuorokautta. Rautatie päättyi Kaulinrantaan, mistä matka jatkui linja-autolla. Ensimmäisten ryhmien matkatavarat haettiin hevosilla Äkäsjokisuusta, mistä ryhmä hiihteli 30 km:n matkan perille, joskin toisinaan osa saattoi päästä köysihinaukseen. Jo 1940-luvun lopussa tie aurattiin talvisin Kuerjoen Lin- koille asti.

Monenlaisilla virityksillä matkaa tehtiin. Bussikyttä voitiin jatkaa kesäkelillä kuorma-auton lavalla ja talvella ”Halstrakilla”, joka oli ja-

laksille rakennettu kumitelatraktorin vetämä vaneriseinäinen vaunu. Se ei kuitenkaan päässyt Kuer- vaaran Ahmanautton törmää ylös, vaan siitä oli jatkettava hevospelillä. Harmaan Ferguson-traktorin vetämä umpikorireki kulki sitten jo koko matkan Äkäslompoloon asti.

Kesäaikana henkilöauto pääsi kär- rytiä kylään, mutta ei aivan omilla hevosvoimillaan, vaan yleensä tarvittiin yksi paikallinen lisähevo- nen Taipaleentörmän ja Karittaajan kosteikoissa. Äkäslompoloon saatiin maantie vuonna 1953. Poikkijärvelle linja-auto ei sentään uskaltanut ajaa vielääkään, vaan kulku pysähtyi Käu- pinjoen hataran sillan eteen. Sään- nöllinen Niskalan bussiliikenne alkoi 1950-luvun loppupuolella.

Leipä kulkijoiden varassa

Viisikymmenluvulla ei matkailua voi vielä sanoa elinkeinoksi, ja kuusikymmenluvullakin kehitys eteni verkkaisesti. **Kurkkion Anja** ja **Vertti** luopuivat karjataloudesta 1966 ja heittäytyivät ensimmäisinä matkai- luelinkeinon varaan. Huviloita raken- nettiin lisää, mutta muita varsinaisia matkailuyrityksiä ei kylään syntynyt vielä tällä kymmenluvulla. Metsä- hallitus rakensi Kotamajan 1968, ja samana vuonna Ylläkselle saatiin hissi kylänpuoleiseen eturinteeseen. Kunnan omistama hissi oli lopettanut toimintansa 1963.

1970-luvulla matkailuelinkeino al- koi päästä vauhtiin, kun Kehitysalue- rahasto myönsi ensimmäiset lainat majoitusrakennuksiin. Vanha Rie- muriihi oli purettu vuonna 1966, ja nykyinen Riemuliiteri avattiin 1973. Toinen merkittävä parannus iltaohjel- miin oli Äkäshotellin valmistuminen seuraavana vuonna.

1974 alkoi **Ahti Tolonen** Metsä- hallituksen työntekijänä hoitaa latuja monien muiden tehtäviensä ohella ja seuraavana vuonna säännöllisemmin.

Kyläläiset lisäsivät majoitustilojaan, ja majoja rakennettiin nopeutuvaan tahtiin. Kotamajaa laajennettiin 1975.

1980-luvun alussa tulivat ensim- mäiset lomaosakkeet. Rahan kierto nopeutui, kun uudet investoinnit rahoitettiin entisten osakkeen myyn- nillä. Tontin osuus loma-asunnon hin- nasta jäi pieneksi, ja syntyi kilpailu parhaista rakennuspaikoista. Suurim- mat kaupat olivat kolmen miljoonan markan suuruisia, ja maanomistajat, jotka olivat siihen asti eläneet työl- lään ahtaitakin aikoja nähden, joutuivat houkutukseen karkottaa köyhyys lopullisesti. Grynderit ostivat suuren osan kylästä, ja vuosikymmenen lo- pulla aggressiiviset lomaosakekaup- paaat valtasivat kylän raitin. Hissejä rakennettiin lisää.

1980-luvulla tapahtui kylässä yle- nen sukupolvenvaihdos, ja matkailun pioneerit vetäytyivät ansaitulle eläk- keelle. Vuosikymmenen lopulla vuo- depaikkoja sanottiin kylässä olevan yhteensä viitisentuhatta.

Jorma Raudasvirta ja matkailuyhdistys

Kyläläiset vastustivat aluksi Metsä- hallituksen maiden kaavoittamista lomaosakekäyttöön. Tästä syystä saatiin keväällä 1982 Metsähalli- tukselta ilmoitus, että se lopettaa latujen kunnossapidon. Äkäshotellin johtajana ja pääosakkaana oli **Jorma Raudasvirta**, josta tuli koko kylän yhteishengen nostaja, ja hänen joh- dollaan majoitusyrittäjät perustivat Äkäslompolon Matkailu Ry:n latuja hoitamaan.

Yhdistys hoiti ladut, mutta kohosi tehtävänsä yläpuolelle. Se rakensi ensimmäisenä Suomessa toimivan latumaksujen perintäorganisaation ja nosti samalla latujen hoidon uudelle tasolle. Kylässä virisi talkoohenki, jonka turvin rakennettiin tunturin juurelle valaistu lämpölatu, tehtiin siltoja, reitistöä laajennettiin, järven ympäri pohjustettiin valaistu reitti, ja valaistu yhdyslatu Ylläsjärvelle rakennettiin yhdessä Ylläsjärven ma- joittajien kanssa. Musiikkitapahtumia toteutettiin, esitteitä tehtiin sekä oltiin mukana koulun liikuntahallin ja kap- pelin rahoittamisessa.

Uhkia ja mahdollisuuksia

1990-luvun vaihteessa kasvu oli rajuinta Ylläksellä, ja siksi myös romahdus oli jyrkempi kuin useim- missa muissa keskuksissa. Äkäsho- tellin ja hissiyhtiön kaatuminen veti koko kylän matkailun monivuotiseen syvään notkoon. Kun kaikki suuret kaatuivat, pienet paikalliset yritykset pitivät Ylläksen matkailun käynnissä ja maksoivat myös konkurssiyritysten velkoja, jotka olivat yhteishankkeista jääneet.

Yhteistyö kunnan kanssa on tak- kuillut. Kunta on laadittanut lukuisia suunnitelmia ja strategioita matkai- luyhtiön kehittämiseksi – ja jatkanut samalla vanhalla periaatteella, että mikään ei ole niin kannattavaa kuin maan myyminen Äkäslompolosta. Mökit käyvät aina kaupaksi, ja siksi tontteja on kaavoitettu kylän keskus- taankin, mitä kyläläiset ovat vastusta- neet jo kolmekymmentä vuotta.

Isojen ja pienten yritysten edut ei- vät aina ole yhteneviä. Eturistiritat on tunnustettava, ja etsittävä yhteis- työn pohjaksi ne tekijät, jotka ovat kaikille yhteisiä. Niihin panostamalla yhteistyö on mahdollista ja tietysti tulevan kehityksen kannalta myös välttämätöntä.

Äkäslompolon tulevaisuus on tur- vattu, sillä kylä on luonnonolosuhteil- taan yliverstainen useimpiin muihin keskuksiin verrattuna ja tuntureiden valmistuskin on lopetettu.

Sirkka (83 v) ja Eino (82 v) Kivari olivat Seidan asiakkaina vuonna 1961. Silloin majoituskäytössä oli vain päärakennuksessa kaksi huonetta alakerrassa ja kaksi yläkerrassa sekä mökit, Pakola ja Kioski. Pakola oli alun perin tehty nimensä mukaisesti sesonkiaikaiseksi pako-paikaksi omalle perheelle, mutta pian turistit valtasivat senkin, ja oman väki siirtyi navetan vintille rakennettuun huoneeseen, jota kutsuttiin Piilolaksi. Siellä oltiin turvassa vuoteen 1971 asti. Kioski taas oli **Toivo Kaulaselta** ostettu pieni mökkerö, joka oli siirretty traktorin lavalla kokonaisuena

Ylläksentien risteyksestä, missä se todella oli palvellut kioskina. Kaikki tilat olivat yhtä vaatimattomia.

– *Mutta henki oli hyvä, ruoka maistavaa, ja tyytyväisiä oltiin.*

Kivarit tulivat Rautatieläisten raitiusliiton mukana, ja porukan vetäjänä oli konduktööri **Tauno Väistö** eli Tasu. Huoneissa oli puulämmitys, ja päiväsaikaan, kun kurssi oli hiihtämässä, Vertti lämmitti Porin Matit ja kakluunit.

– *Kylmyydestä ei tarvinnut kärsiä koskaan.*

Kun saunavesi lämmitettiin padassa, oli välillä lisäitä puita ja vaihdettava

kuuma vesi kylmään, jotta lämmin vesi riitti kaikille. Naisten saunavuorolla tämä oli pieni ongelma, jonka jokainen isäntä ratkaisi tavallaan. **Äkäslompolon Heimo** laittoi aurinkolasit päähänsä, ja **Frimanin Lenna** kehotti naisia sulkemaan silmänsä.

– *Tämä oli aina sellainen huvittava tilanne, joka jäi mieleen.*

– *Aamulla miehet nousivat aikaisin voitelemaan koko ryhmän sukset, ja Kiurun Aukustin kehittänyt voide oli suosittu.*

– *Tuntureiden huipuilla hiihdeltiin. Ladut olivat auki, jos joku ryhmä oli sattunut hiihtämään aiemmin samaan suuntaan. Viiden tunturin hiihtokin suoritettiin, ja vahvimmat hiihtäjät avasivat latua. Meille sattui sinä päivänä räntäkeli, ja vetäjä hyytyi Kukakselle.*

– *Latukahvioita ei tietenkään ollut, ja nuotiokahvit keitettiin joka päivä tunturien kuruissa.*

– *Yleensä illanvietot pidettiin oman ryhmän kesken, ja ohjelmaa oli monenlaisia. Aina porukassa oli joku esiintymistaitoinen ja seuraleikkejä oli monenlaisia. Majapaikassa emme tanssineet. Silloin oli vanha Riemuliteri vielä pystyssä, ja siellä kävimme kerran tanssimassa gramofonin tahdissa.*

Ylläksen Nousu

Ajatus kylän omasta urheiluseurasta syntyi Lehdon talon savusaunassa, jonka lauteilla olivat ilmeisesti ainakin **Toivo Kaulanen, Eevert Kurkkio, Lauri Friman, Aatos Kaulanen** ja **Heino Kaulanen**. Elettiin Lapin sodan päättymisen vuotta, ja sotaväessä miehet olivat saaneet tuntumaa urheiluun.

Seuran nimeksi tuli komeasti Ylläksen Nousu. Kylässä oli nuoria miehiä, joilla pitkien sotavuosien jälkeen riitti energiaa raskaan jälleenrakennustyön ohella myös seuratoimintaan. Perustavassa kokouksessa mietittiin, kumpaan keskusjärjestöön seura liittyisi, SVUL:ään vai TUL:ään. **Äkäslompolon Aapi** ratkaisi asian:

– *Työväen liithon tietenkin.*

Vastustajia ei ollut, tai ainakaan heitä ei kuunneltu, ja asia oli sillä päätetty.

Gunnar Stenfors oli innostunut kaikesta kylässä tapahtuvasta, ja lahjoitti seuralle komeita pokaaleja. **Ristimellan Onnelta** ostettiin riihi, josta talkoilla rakennettiin Riemuriihi huvitaloksi lähtöjoen suun lähelle. Tasaiselle Helukan kankaalle kylän pohjoispäähän raivattiin tilaa kenttälajeille, pussitaistelupukeille ja juoksuradalle sekä rakennettiin tanssilava.

Seuran toiminnassa oli mukana koko kylän väki poliittisista suunnista riippumatta. Myös opettaja, **Eino Saarnio**, oli alusta alkaen mukana seuran toiminnassa, ja **Siiri**-rouva toimi useita vuosia seuran sihteerinä, vaikka he eivät varmaankaan hyväksyneet keskusjärjestövalintaa.

Urheilussa opettaja ei veteraani-

www.yllaksennousu.fi

ikäisenä menestynyt, mutta otti kisat huumorin kannalta. Kylän ympärijuoksussa hän jäi viimeiseksi ja lauloi maaliin tullessaan:

– *Yksi aina ensimmäisenä, viimeisenä peränpitäjä.*

Sodankäyneen sukupolven ikäännyttyä ei nuoremmilla ollut samaa intoa urheiluun, ja vasta 60-luvulla tuli luontaista tarvetta seuran toiminnalle. Tanssilava tehtiin entiselle paikalle, miesten ja naisten vessat rakennettiin ja urheilukenttä raivattiin uudelleen; työ kävi nyt helposti, kun kyläläisillä oli jo traktoreita.

Urheiluinnotus ei nytkään kestänyt kauan, ja viimeiseksi toimintamuodoksi jäi lentopallo, joka joustavilla säännöillä pelaten jatkui pitkään urheilun ja seurustelulajina. Verkkokosketusta ei luettu rikkeeksi, jos pelaaja pääsi omin voimin irti.

Vuonna 2002 **Juha Kaulanen** rupesi herättelemään seuraa henkiin, ja nyt Ylläksen Nousu elää uutta kukoista-

tustaan. Kylän ympärjuoksu on elvytetty jokavuotiseksi, ja siihen osallistuu kaikenikäisiä, myös kylän ulkopuolisia kuntoliijoita ja urheilijoita.

Lajeista tärkeimmäksi on erottunut salibandy, ja seura on mukana Salibandyliton sarjatoiminnassa Suomen pohjoisimpana seurana. Nuorisotyösäkin on saavutettu menestystä: F-poikien salibandyjoukkue voitti viime talven Lappi Cupin.

Kiitämme aikaansa uhranneita valmentajia ja onnittelemme voittajia!

Jo kolmannen kerran Ylläksen Nousun toimintaa rajoittaa urheilukentän puute, kun Kolarin kunta kaavoitti perinteikkään urheilukentän asuntoalueeksi.

Pitkät pelimatkat syövät pullojen keruusta saatavat tulot, ja kun kentälle jostakin kelvollinen maa-alue löytyy, tarvitaan luonnollisesti myös rakenteita ja rakennuksia. Siksi esimerkiksi kannatusjäsenyyden muotoiset lahjoitukset ovat tervetulleita!

Pieni kansani laulu

Heinäkuusta lähtien syyskuun lopulle asti esitettiin **Uuttu-Kallen** alkuperäiskäsikirjoitukseen perustuvaa musiikinäytelmää *Pieni kansani laulu*, joka ajoittuu parinsadan vuoden taakse. Toisena käsikirjoittajana oli **Esko Janhunen** ja ohjaajana rovaniemeläinen **Hannu Friman**. Musiikin on säveltänyt pelolainen **Jari Vanha**, ja sovituksesta ja kuorosta vastasi **Kai-Jussi Jankeri**.

Paikallisia harrastajanäyttelijöitä oli yhteensä kolmisenkymmentä sekä lisäksi joukko eläimiä.

Näytelmä esitettiin Ihmisen Ringissä tunturin Äkäslompolon puoleisen parkkialueen alapuolelle rakennetulla näyttämöllä. Paikka on Ylläksen kauneimpia ja toimii yhkeänä kullisina mille tahansa Lappiin sijoittuvalle esitykselle. Luonnonilmiot ja -voimat antavat esityksiin omat tehosteensa:

kuutammo, revontulet, kuukkelit, sade tai ukkonen, jotka kukin vuorollaan, vievät sivuosan syksyn esityksissä.

Kun Velho-oopperat olivat laaja kuvaus Lapin väen entisestä elämästä ja aikakausien murroksista, Pieni kansani laulu on nimensä vihjeen mukainen kuvaus yhden pienen perheen sukupolvien kohtaloista.

Kaskeamiskulttuuri vaati yhä uusia metsiä poltettaviksi ja synnytti savo-

Muutama vuosi sitten Äkäslompoloon perustettiin kyläyhdistys, joka toimii aktiivisesti. Alusta lähtien puheenjohtajana on ollut **Vesa Panssar**. Yhdistys jakaa kyläläisille ajantasaista tietoa, vie kuntaan kylää koskevia aloitteita ja kannanottoja sekä järjestää siivoustalkoita, juhlia, kirpputoreja ym. Paraikaa tekeillä on kyläsuunnitelma, ja sitä varten kootaan kylälaisten toiveita, tavoitteita ja ideoita Äkäslompolon kehittämisestä.

Yhdistys on saanut omat monipuoliset nettisivunsa, joiden osoite on otsikossa. Sivut on laatinut **Kalervo Niskakoski**, joka vaimoineen on fyysisesti osavuotinen, mutta henkisesti täysiverinen äkäslompololainen. Hän on tehnyt arvokasta työtä ihmisiä haastatellessaan, valokuvia kerätessään ja sivuja rakentaessaan. Osa tiedoista olisi kirjaamattomina voitu iäksi menettää. Kyläläiset ovat antaneet sivuston käyttöön vanhoja ja uusiakin kuvia kylästä ja sen ihmisistä ja kertoneet tarinoita entisistä originelleista asukkaista.

Lyhyesti

Ahti Kaulanen on entisöinyt kylän keskustassa olevan Tannon talon lähes alkuperäiseen asuunsa. Pirtissä on nähtävillä kylän vanhaan elämään liittyvää esineistöä. Jäämme odottamaan, milloin kiinnostuneet pääsevät taloon tutustumaan.

Valokuvaaja **Keijo Taskinen** on koonnut kylän ja sen lähiympäristön maisemista, ihmisistä ja tapahtumista upean kuvakirjan *Ylläs – elämää tuntureiden kupeissa*. Teos valottaa tätä seutua monipuolisesti uudesta kulumasta.

Äkäslompolon kylältä Ylläkselle johtava jalkakäytävä on saanut asfalttipäällysteen ja valaistuksen.

Uusi latu on avattu Äkäslompolon Helukan asuntoalueen kautta Ison Kaupinjärven lähelle. Tarkoituksena on jatkaa latua Kuertunturin ja kylän välissä kulkevaa kurua pitkin Velhokodan suuntaan, jolloin saadaan latu kiertämään kylän ympäri.

Kyläläisten tavoitteena on saada ladun oheen moottorikelkkojen siirtymäreitti, joka olisi Kuerin ylittävää uraa lyhyempi ja ennen kaikkea helpompi.

Kellokkaan kahvilan yhteyteen on perustettu pieni kotileipomo *Suklaaruusu*.

Jouin kauppakeskuksessa on aloitannut toimintansa parturi-kampaamo *Tiiu*.

Niskakoski on hankkinut luvan käyttää ylimetsänhoitaja **Torsten Ranckenin** kuvaamia otoksia, jotka ovat teknisesti, taiteellisesti ja historiallisesti arvokkaimpia. Rancken hiihteli kylään Sirkasta vuonna 1932. Seuraavana kesänä (tai kesällä 33) hän tuli henkilöautolla ja majoittui toisen kerran Riihen taloon. Tällä käynnillään hän kiipesi talon katolle valokuvaamaan, ja on siitä lähtien kuvannut kylää useiden vuosikymmenten ajalta. Rancken oli yksi Karinivan majan perustajista, ja hänen tyttärenpoikansa **Kåre Lagerbohm** perheineen omistaa Riemuliterin.

Kauno Kaulanen on kirjoittanut kiinnostavan tarinan Kaulasen suvusta: kuinka esi-isämme tuli veneellä kylään ja kuinka yhden miehen jälkeläisistä sikisivät kaikki Kaulaset, nykyinen kylän valtasuku.

Sivut palvelevat kyläläisiä välittämällä ajantasaista tietoa. Sille, joka on kiinnostunut kylästä, sen menneisyydestä ja nykyisyydestä, ne tarjoavat paketin, jota ei mistään muualta ole saatavissa.

Uusi *Pizzeria Äkäslompolo* on avattu Ravintola Äkäslompolon yhteyteen. Myös Pirtukirkosta saa nyt pizzoja.

Saavutettavuutemme lentoteitse on parantunut huomattavasti. Ensi keväänä Kittilään lentävät Finnairin lisäksi airBaltic, Blue1, Finncomm Airlines ja Primera Air.

Jouin kauppa täytti 60 vuotta, ja juhluvuotena kolmannen polven kauppias, **Sampo Kaulanen**, osallistui television Diili-ohjelmaan. Alkuperäisessä Jouin kaupassa toimii Wood Jewel, kolarilainen matkamuis-toja valmistava yritys, joka myy tuotteitaan ympäri maailmaa.

Kino Ylläs -tapahtuma onnistui hyvin. Ohjaajavieraana oli **Timo Koivusalo**, jonka Täällä Pohjantähden alla II -elokuvan näimme ennen sen virallista ensiesitystä eduskunnalle. Koivusalo lupaili, että tulossa voi vielä olla Lappiin sijoittuva tarina.

Eniten paikallisia kiinnostoi osittain Kolarissa kuvattu Napapiirin sankarit. Kolarilaiset huokaisivat helpotuksesta, kun kirkonkylä ei ennakkohuista huolimatta esittänyt Murmanskia.

Takalehdon talo on taas asuttu. **Tuomo Kurkkio** on muuttanut taloon avovaimonsa **Hannan** kanssa, ja on päättänyt remontoida talon perusteellisesti kahdesta paikasta: ulkoa ja sisältä. Kolmantena Takalehtoa asuu heidän poikansa **Väinö Tapani Kurkkio**.

Lomakeskus Seita
Tiurajärventie 36 A
95970 Äkäslompolo
P: 016-569211
F: 016-569360,
Sp: info@seitahotelli.fi
www.seitahotelli.fi